

Activități pentru optimizarea categorizării și a lucrului în echipă la preșcolari

Realizată de studenții:

Rodica Afrăsinei
Claudia Culcear
Gabriela Gherguț
Naomi Hrapșa
Angelica Paladi

Coordonator: conf. Thea Ionescu

1. Categorizarea

SALATA PLIMBĂREAȚĂ

Obiectivul acestui joc este acela de a facilita, optimiza și de a flexibiliza abilitatea de categorizare a copiilor cu vârsta de 5-6 ani.

Durata activității: 35 de minute.

Materialele de care aveți nevoie sunt o serie de 20-25 de cartonașe (pentru 20-25 de copii) pe care sunt desenate fructe precum merele, portocalele, cireșele, strugurii, prunele sau perele, dar și legume ca roșile, castraveții, ceapa, vinetele, varza sau cartofii.

Totodată, atât fructele cât și legumele trebuie să formeze o anumită formă geometrică (cerc, pătrat, triunghi și romb). De exemplu, unul dintre cartonașe ar putea fi un cerc format din șase roșii, iar altul tot cu roșii dar acestea să fie sub forma unui triunghi.

Derularea: fiecare copil va avea în mână câte un cartonaș cu un anumit tip de fruct sau de legumă pe el. Educatorul va invita copiii să se deplaseze într-o parte sau alta

a încăperii cu cartonașele lor în funcție de criterii specificate clar (de ex.: fructele să se deplaseze la stânga, legumele în dreapta, fructele și legumele rotunde în stânga, fructele și legumele ovale în dreapta etc.). Acest lucru se va face până când posibilitățile de combinare a celor trei criterii ale cartonașelor (culoarea, forma, fructul/leguma) se epuizează.

La finalul activității toți copiii vor fi recompensați.

Ce este categorizarea?

Categorizarea reprezintă modul în care grupăm elementele din realitate și ni le reprezentăm mental. Acest lucru constă în formarea de clase care cuprind un grup de obiecte sau stimuli, având scopul de a reduce diversitatea mediului la categorii ușor de procesat (Das-Smaal, 1990; Miclea, 1999).

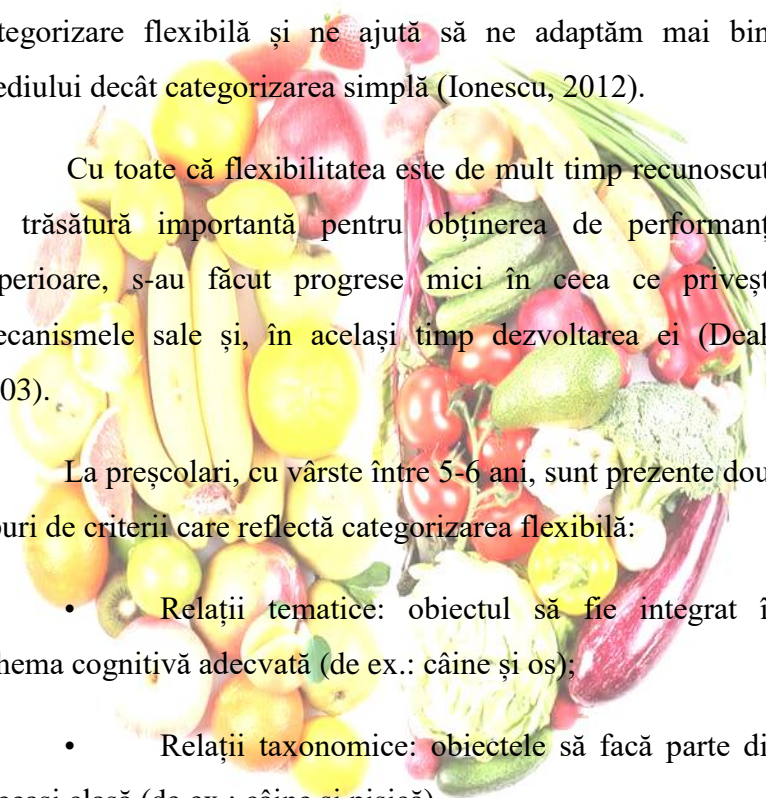
Dincolo de capacitatea sistemului cognitiv de a categoriza eficient în funcție de orice criteriu, există abilitatea de a categoriza unul și același obiect pe baza mai multor criterii în mai multe categorii. Această abilitate se numește categorizare flexibilă și ne ajută să ne adaptăm mai bine mediului decât categorizarea simplă (Ionescu, 2012).

Cu toate că flexibilitatea este de mult timp recunoscută ca trăsătură importantă pentru obținerea de performanțe superioare, s-au făcut progrese mici în ceea ce privește mecanismele sale și, în același timp dezvoltarea ei (Deak, 2003).

La preșcolari, cu vârste între 5-6 ani, sunt prezente două tipuri de criterii care reflectă categorizarea flexibilă:

- Relații tematice: obiectul să fie integrat în schema cognitivă adecvată (de ex.: câine și os);
- Relații taxonomice: obiectele să facă parte din aceeași clasă (de ex.: câine și pisică).

S-a considerat că preșcolarii pot categoriza doar tematic, centrându-se pe o schemă cognitivă sau doar pe

similaritate, însă cercetările din ultimii ani au dovedit că aceștia sunt mai competenți să categorizeze taxonomic.

Namy, Genter și Clepper (2007) susțin că obiectele animate au o probabilitate mai mare de a forma categorii structurale bogate, ceea ce determină strategii tematice de clasificare.

Alegerile taxonomice la nivel de bază presupun o încărcătură cognitivă mai mică, întrucât se bazează pe similaritate perceptivă, în timp ce categorizarea tematică presupune reactualizarea din memorie a unor trăsături și construirea relațiilor dintre obiecte (Blanchet și colab., 2001).

Categorizarea e implicată în aproape orice efort intelectual: în identificarea obiectelor, în perceperea a două lucruri ca fiind similare, în rezolvarea de probleme, în amintirea informațiilor, în învățarea a noi informații, e un mod prin care copiii învață din experiență. Acest proces e un mod prin care copiii încearcă să găsească un sens pentru ceea ce îi înconjoară.

Prin categorizare, copiii ajung la informații care trec dincolo de cunoștințele specifice pe care le are un obiect (de

exemplu: pot generaliza ceea ce știu despre o pisică la oricare altă pisică)

Aceasta ajută la rezolvarea de probleme prin faptul că permite amintirea și folosirea unor strategii pentru probleme cu elemente comune, ajută la găsirea similarităților în structura de suprafață a problemelor, facilitează rezolvarea de probleme prin crearea unui traseu de urmat, împarte problema în anumiți pași.

Jocul propus contribuie la dezvoltarea categorizării flexibile prin faptul că li se cere copiilor să categorizeze pe bază de criterii multiple aceleași cartonașe.

2. Lucrul în echipă

BUCĂTĂRII VESELI

Obiectivul acestei activități presupune dezvoltarea competențelor de lucru în echipă la copiii de 5-6 ani, dar și a comportamentului prosocial.

Durata activității: 35 de minute.

Materialele de care aveți nevoie sunt 10 cartonașe pe care să fie desenate ustensile de bucătărie și 10 cu alimente, fiecare copil având câte unul din fiecare. Pentru o rețetă de clătite putem utiliza cartonașe cu ouă, făină, lapte, coajă de lămâie, sare, zahăr, esență de vanilie, bicarbonat, lămâie și

ciocolată, respectiv bol, tel, furculiță, lingură, polonic, tigaie, spatulă, farfurie, cuțit și linguriță.

Numărul de participanți recomandat este de zece copii.

Derularea activității începe când coordonatorul reunește grupul de copii într-un cerc și împarte fiecăruia câte două cartonașe, unul cu un aliment și unul cu o ustensilă. Apoi, acesta începe să le explice că vor face împreună o rețetă de clătite și că va fi nevoie de ajutorul fiecărui copil, mai exact că se vor folosi materialele de pe cartonașe. Rețeta este expusă de la început, cu fiecare pas (se începe prin a lua un bol și a sparge ouăle, după care punem laptele și învârtim cu telul etc.) până la coacerea clătitelor, ungerea lor cu ciocolată și felul în care le servim. De fiecare dată când este menționat un material, copilul care are cartonașul respectiv vine în față, lângă coordonator și mimează acțiunea care trebuie făcută cu acel obiect, iar acesta explică ce rol are ingredientul sau ustensila în cauză, oferind feedback pozitiv pentru implicare în rolul de bucătar. Se va evidenția faptul că fiecare copil este important în realizarea rețetei și că aportul adus în activitate este semnificativ. De asemenea, la finalul activității adultul va vorbi despre inițiativa de a colabora și de a-i ajuta pe cei din jur.

Scopul activității este să dezvolte la preșcolarii cu vârsta de 5 și 6 ani abilități de lucru în cadrul unei echipe. Rezultatele studiilor arată că la vârste mici copiii sunt mult mai cooperanți și oferă ajutor în contexte structurate decât în cele în care interacțiunea este liberă, așadar acest joc este un context prielnic.

În contexte de lucru în echipă poate apărea agresivitatea în aceeași măsură în care există posibilitatea de a apărea cooperarea. Relațiile și contextele care încurajează lucrul în echipă dintre copii oferă oportunități în care aceștia să învețe să gestioneze conflictele, să lucreze împreună pentru a îndeplini sarcina și pentru a ajunge la finalitatea comună.

Modul în care copiii gestionează situațiile în care trebuie să coopereze și se pot adapta și la nevoile celorlalți

corelează cu integrarea socială și succesul în crearea de relații (Jawett, 1992).

Adultul trebuie să ghideze activitatea copilului astfel încât aceasta să fie suportivă, fără consecințe negative (pedepse) și care să îl facă pe copil să înțeleagă reacția celorlalți și să scadă agresivitatea în rândul celor mici.

De asemenea, lucrul în echipă este frecvent folosit de către copiii care învață în medii vocaționale (sportive, muzicale) și s-a observat că discuțiile pe care le au aceștia în legătură cu sarcinile sunt eficiente pentru creșterea performanței și gradul de implicare când vine vorba de munca în echipă (Berkowitz, Gibbs și Broughton, 1980; Mercer, 1999; Teasley și Roschelle, 1993).

Este indicat să fie încurajată cooperarea și nu competiția, să se discute despre ce s-a întâmplat în timpul activității de grup, și să crească astfel încrederea pe care o au unii în alții pentru a se întări comportamentul prosocial.

